

**ПрАТ “ВНЗ “МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ”**

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

Кафедра філософії та суспільних дисциплін

Затверджую:
Директор ННІПСН

Яна РАСВЄСЬКА
“3” серпня 2026 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Філософії та суспільних
дисциплін
Протокол № 6 від 31.08 2026 р.
Завідувач кафедри

Тамара НИЧ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ»**

Спеціальності: загальноакадемічна дисципліна

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: _____

Спеціалізація: _____

Київ МАУП 2026

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Ірина Анатоліївна Сторожук - кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін

(підпис)

Викладач:

Ірина Анатоліївна Сторожук - кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін

(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри філософії та суспільних дисциплін

Протокол № 1 від «31» 08 2026р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Соціально-політичні студії
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	
Кількість кредитів і годин	3 кредити (ЄКТС) / 90 год. Лекції: 20 год. Семінарські заняття: 14 год. Самостійна робота: 56 год.
Терміни вивчення дисципліни	семестр
Вид підсумкового контролю	Залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача

Сторожук Ірина Анатоліївна	
Науковий ступінь	кандидат історичних наук
Вчене звання	
Посада	доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін
Дисципліни, які викладає НПП	«Історія та культура України»; «Академічні студії», «Соціально-політичні студії», «Громадська думка»
Напрями наукових досліджень	Історія та культура України в XIX - XX ст., історія вищої освіти в Україні, політична еліта та лідерство.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1321-4900 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=R-nPLEcAAAAJ&hl=uk&oi=ao
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	irinabalyas2@ukr.net
Контактний тел.	
Телефон кафедри	71-71
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-filosofii-ta-suspilnih-disciplin/storozhuk.html

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Соціально-політичні студії» розкриває основні закономірності розвитку суспільства, особливості соціальних відносин та політичних процесів, формує уявлення про суспільство як складну соціокультурну систему. Курс знайомить здобувачів освіти з основними поняттями та категоріями соціально-політичного знання, особливостями соціальної структури суспільства, взаємодією соціальних груп, функціонуванням політичних інститутів, держави та громадянського суспільства. Дисципліна сприяє розширенню світогляду та формуванню ерудиції, розвитку здатності аналізувати суспільні явища і процеси, розуміти їх взаємозв'язки та вплив на життя людини. Вивчення курсу допомагає орієнтуватися в сучасному соціально-політичному просторі, формує навички критичного мислення, аргументованого висловлювання власної позиції, усвідомлення громадянської відповідальності та ролі особистості в суспільному житті.

Предмет вивчення дисципліни. Дисципліна «Соціально-політичні студії» приділяє основну увагу вивченню суспільства як цілісної соціокультурної системи, особливостям його структури, функціонування та розвитку; об'єкту, предмету та основним категоріям соціально-політичного знання; суспільству та його типам, основним етапам і тенденціям суспільного розвитку; соціальній структурі суспільства, соціальним групам, спільнотам та соціальним інститутам; соціальним відносинам і соціальній взаємодії; особистості як суб'єкту суспільних відносин та її ролі в соціальному житті.

Мета курсу. Розширення уявлень студентів про явища оточуючого світу, глибоке проникнення в їх сутність, формування у них умінь виявити об'єктивні зв'язки та взаємообумовленість соціальних явищ, наділити необхідними знаннями та інструментами, оволодіння та оперування якими є необхідною умовою упевненого перебування у освітній спільноті та професійному середовищі

Завдання навчальної дисципліни: сформувати уявлення про роль і місце академічної доброчесності у науковій і освітній діяльності; озброїти студентів знаннями у галузі загальної соціології та основних соціологічних теорій середнього рівня; сформувати у студентів вміння давати оцінку процесам, що відбуваються у суспільстві; навчити аналізувати сутність суспільних відносин; ознайомити з основними класичними та сучасними соціологічними та політологічними концепціями; засвоєння студентами основних соціологічних та політологічних категорій; ознайомлення студентів з можливостями використання знань соціології та політології у майбутній професійній діяльності.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни: Курс «Соціально-політичні студії» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами:

«Соціологія», «Політологія», «Історія», покликаний навчити студентів аналізувати суспільні процеси та розуміти сутність соціальних відносин.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність (ІК)	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Самостійно аналізувати сучасні тенденції розвитку суспільних відносин; ЗК2. Поєднувати теоретичні знання і практичні навички у процесі опанування дисципліни; ЗК3. Аналізувати соціальну інформацію та робити обґрунтовані висновки; ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК5. Аналізувати категоріальний апарат соціології та політології як навчальної дисципліни.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Знати та усвідомлювати різницю між об'єктом дослідження соціології та політології; ПРН2. Знати, що являє собою соціальна структура суспільства і що таке соціальна стратифікація; ПРН3. Розуміти, що являє собою суспільство та знати його основні типи; ПРН4. Знати, що таке соціальні інститути та їх основні характеристики; ПРН5. Розуміти сутність політики як соціального інституту; ПРН6. Розуміти сутність держави як одного із політичних інститутів; ПРН7. Розуміти сутність соціологічних досліджень та можливість їх використання в професійній діяльності..

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		Лекції	Семінарські зан.	Самостійна робота	
Змістовний модуль 1 Політична система суспільства					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда, навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традиційний метод; аналітичний; синтетичний; пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок); інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 1	Сутність політики	2	1	7	
Тема 2	Політичний режим: типологія та основні характеристики.	3	2	6	
Тема 3	Вибори та виборчі системи	1	2	5	
Тема 4	Політична ідеологія : поняття та різновиди.	2	1	5	
Тема 5	Маніпулятивний характер політики.	2	1	5	
Змістовний модуль 2 Основи загальної соціологічної теорії та методологія соціологічних досліджень					
Тема 6	Соціологія як наука про суспільство. Поняття суспільства та його соціальна структура.	3	1	6	
Тема 7	Соціальні норми та девіантна поведінка.	2	1	5	
Тема 8	Сім'я як соціальна група та соціальний інститут.	2	2	6	
Тема 9	Економіка та освіта як соціальні інститути.	1	1	5	
Тема 10	Емпіричні соціологічні дослідження.	2	2	6	
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Соціально-політичні студії» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опрацювання матеріалів лекцій, вивчення базової та додаткової наукової літератури, електронних ресурсів Академії (портал, електронний каталог, наукові електронні видання), періодичних видань та Інтернет-джерел; самостійне опрацювання окремих тем і питань навчальної дисципліни; пошук,

добір, систематизацію та критичний аналіз інформації про соціальні та політичні явища і процеси; опрацювання основних понять і категорій соціально-політичного знання; аналіз соціальної структури суспільства, соціальних груп, спільнот та соціальних інститутів; вивчення особливостей функціонування політичної системи, держави, політичної влади та громадянського суспільства. Самостійна робота також передбачає підготовку доповідей, повідомлень, рефератів, презентацій та інших індивідуальних завдань за тематикою навчальної дисципліни; аналіз конкретних соціальних і політичних ситуацій, суспільних явищ та процесів; опрацювання статистичних, інформаційно-аналітичних та інших матеріалів; виконання завдань, спрямованих на формування навичок порівняння різних суспільних явищ, виявлення причинно-наслідкових зв'язків та аргументованого формулювання власної позиції; підготовку до семінарських і практичних занять, модульного та підсумкового контролю; участь у дискусіях, міні-дослідженнях; опрацювання актуальних питань соціально-політичного розвитку сучасного суспільства, зокрема українського суспільства в умовах суспільних трансформацій та глобальних викликів.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями та завданнями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі з навчальної дисципліни «Соціально-політичні студії» використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор, комп'ютери та інтерактивні засоби для проведення лекційних і практичних занять з елементами презентацій. Для виконання самостійної та індивідуальної роботи студенти мають доступ до електронних освітніх ресурсів Академії, а також до інформації з мережі Інтернет, користуючись безкоштовною мережею Wi-Fi. За потреби застосовується програмне забезпечення для створення презентацій, текстових і аналітичних робіт, онлайн-платформи для групової взаємодії та дистанційного навчання

Форми методи контролю. Контроль успішності здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Соціально-політичні студії» поділяється на поточний та підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час лекційних і семінарських занять та спрямований на перевірку засвоєння теоретичного матеріалу, формування навичок його застосування у практичних ситуаціях, розвиток умінь працювати з інформацією та брати участь у дискусіях. Поточний контроль також виконує мотиваційну функцію, стимулює навчально-пізнавальну діяльність, сприяє індивідуалізації та диференціації навчання.

Форми участі студентів, що підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання семінару чи дискусії;
- підготовка та виголошення публічного виступу;
- участь у групових проєктах;
- виконання усних і письмових завдань (есе, реферати, презентації, аналітичні вправи, тестові роботи тощо);
- підготовка тез та конспектів навчальних і наукових матеріалів;
- активність у дискусіях та інтерактивних формах занять.

Методи поточного контролю:

- усний контроль (опитування, виступ, повідомлення, участь у дискусії);
- письмовий контроль (тестові завдання, контрольні роботи, есе, аналітичні вправи, реферати);
- комбінований контроль (презентація, груповий проєкт);
- тестування з окремих тем курсу;
- спостереження за активністю та якістю участі у навчальному процесі.

Підсумковий контроль здійснюється у формі підсумкової атестації (залік), яка передбачає оцінювання рівня теоретичних знань та практичних умінь, здобутих у процесі вивчення дисципліни.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид навчальної роботи	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Разом
Робота на практичних (семінарських) заняттях і самостійна робота	20	20		40
Модульна контрольна робота	20	20		40
			20	20
Разом	40	40	20	100

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Соціально-політичні студії» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Соціально-політичні студії»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (А) ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань);
- оцінка «добре» (В) ставиться за виконання 80% усіх завдань;
- оцінка «добре» (С) ставиться за виконання 70% усіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (Е) ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Вище наведені оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

«А» – 18-20 балів;

«В» – 16-17 балів;

«С» – 14-15 балів;

«D» – 12-13 балів.

«Е» – 10-11 балів;

«FX» – менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Соціально-політичні студії» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (письмово). Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими

модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Соціально-політичні студії» передбачається:

- Передбачає роботу в команді.
- Передбачає необхідність самостійного пошуку інформації.
- Клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної самоіронії.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними

Курс «Соціально-політичні студії» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах. Всі роботи, доповіді, есе, презентації та інші види навчальної діяльності повинні бути оригінальними та авторськими, цитати обов'язково супроводжуються посиланнями на першоджерела.

Порушення академічної доброчесності включають: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикацію, фальсифікацію, списування, обман, необ'єктивне оцінювання та інші форми недобросовісної поведінки у навчальному процесі.

Оцінювання здобувача освіти в курсі «Соціально-політичні студії» здійснюється на основі: активності на лекційних та семінарських заняттях; виконання завдань для самостійної роботи; участі у практичних проєктах, підготовці публічних виступів, презентацій та інших завдань, які розвивають практичні навички.

За рішенням викладача заохочувальні (бонусні) бали можуть нараховуватися за: участь у студентських конференціях, наукових гуртках, проблемних групах; додаткові творчі завдання, презентації, проєкти, що виходять за межі обов'язкового навчального навантаження; сумлінне відвідування занять, виконання усіх видів самостійної роботи, підготовку рукописних конспектів та опрацювання додаткового матеріалу.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна (базова):

1. Майстренко А. А. Петиції та звернення як форма політичної активності // Національні інтереси України: науково-практичний журнал. 2024. № 3(3) 2024. С. 521-534. (в соавт).
2. Політологія: підручник / [М. П. Требін, Л. М. Герасіна, І. О. Поліщук, О. М. Сахань та ін.]; за ред. М. П. Требіна. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. 462 с.
3. Соціологія: терміни і поняття. Навчальний енциклопедичний словник-довідник / за заг. ред. В.М. Пічі [Н.В. Коваліско, Ю.Ф. Пачковський, О.І. Пташник-Середюк та ін.]. Львів: «Новий світ-2000», 2018. 658 с.
4. Соціологія права: енциклопедичний словник / Л. М. Герасіна, О.Ю. Панфілов, В.Л. Погрібна та ін.; за ред. М.П. Требіна. Харків: Право, 2020. 984 с.
5. Требін М. П. Соціальнополітичні студії: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 696 с.
6. Требін М. П. Соціально-політичні студії: посіб. для підгот. до іспиту. Харків: Право, 2019. 138 с.
7. Герасіна Л. М. Наративи міжнародної конфліктності – глобальна турбулентність або деструкції світової системи? Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Політологія. 2020. № 2(45). С. 8–24.

Додаткова:

1. Вебер Макс. Протестантська етика і дух капіталізму. – Київ, «Наш формат», 2018. -216 с.
2. Макіавеллі Н. Державець. Флорентійські хроніки. Харків : Фоліо, 2016. 512 с.
3. Історія української соціологічної думки: навчальна біографічна енциклопедія За наук. ред. В.М. Пічі [В.М. Онищук, Ю.Ф. Пачковський, Н.М. Цимбалюк та ін.]. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 336 с.
4. Клімова Г.П. Феномен політичної культури:теоретико-методологічний дискурс. Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Політологія. 2020. № 2. С.56-71.
5. Соціально-гуманітарна сфера України в сучасних дискурсах: монографія; за заг. ред. проф. О. Ю. Панфілова. Харків: ХІФ КНТЕУ, Видавець О. А. Мирошніченко, 2019. 28

